

Ervaren dichters op de Nassauschool

Iedereen aan de poëzie!

Een klas vol dichters. Meester Arjen Boswijk van de Nassauschool in Groningen bewijst dat het kan. Met zijn groepen 7 en 8 dicht hij elke dag. Aan het eind van het laatste schooljaar komen de beste gedichten in een dichtbundel: een mooie herinnering voor later.

Bij Arjen zelf sloeg de vonk over bij de lessen die hij op de pabo kreeg van dichter en publicist Rouke Broersma. Hij begon ook zelf te dichten en deelde zijn passie vanaf het begin met zijn leerlingen. Inmiddels dicht hij al dertig jaar en maakte hij met zijn leerlingen al achttien bundels. De laatste jaren zijn het – dankzij sponsorgeld van bedrijven en ouders – echte boekjes geworden: gedrukt in duizendvoud en geïllustreerd door Jan Jutte. Elke bundel bevat gedichten van de kinderen die hij in groep 7 en 8 in de klas heeft gehad.

'Dichten is niks voor mij'

In de loop van de jaren heeft Arjen zowel binnen als buiten de school een reputatie opgebouwd. Wie bij meester Arjen in de klas komt, moet aan de poëzie! Niet alle leerlingen zijn daarover meteen enthousiast. Zo stapte een meisje aan het begin van groep 7 op Arjen af met de mededeling: 'Ik weet het wel, wij moeten van jou elke dag dichten. Nou, vergeet het maar. Dat is niks voor mij!' Maar ook dit type 'dienstweigeraars' krijgt Arjen aan het dichten. 'Kinderen kun je heel goed motiveren door waardering te uiten voor wat ze schrijven. Zo bouwen ze zelfvertrouwen op. Eerlijkheidshalve voegt hij eraan toe: 'Voor al bij meisjes werkt dat goed. Jongens zijn vaak onverschilliger. Maar ook zij leren hoe ze hun gedachten en gevoelens op een originele manier kunnen verwoorden.'

Meester Arjen Boswijk

Verbod op nietszeggende woorden

Hoe krijgt meester Arjen dit dan voor elkaar? Aan het begin geeft hij de kinderen enkele spelregels mee. Regel één gaat over de inhoud: je kunt en je mag overal over schrijven. Andere regels hebben te maken met de vorm. Schrijf korte zinnen: een gedicht heeft meer wit dan zwart. Kijk of je mooie of belangrijke woorden of regels kunt herhalen, zo krijgt een gedicht ritme. Schrijf niet iets op alleen omdat het rijmt. Dan wordt een gedicht vaak heel gekunsteld. Zoek woorden bij elkaar die mooi klinken. En tot slot een streng verbod: gebruik geen nietszeggende woorden als *goed* en *leuk*. Vooral in het begin zijn deze regels belangrijk. Later ontwikkelen de kinderen vanzelf een eigen gevoel voor poëtische taal. Leerling Mirte: 'Ik vind die regels eigenlijk flauwekul. Een gedicht moet uit jezelf

komen. Dan moet je bijvoorbeeld niet steeds iets gaan herhalen omdat dat zo hoort. Dan krijg je zo'n "Nassau-stijltje". Nina: 'Ja, maar ik had die regels in het begin wel nodig. Want wat ik toen schreef was gewoon flut: echte sinterklaasgedichten.'

Ervaren dichters

Juf bezoekt groep 8 en ziet dat de kinderen inmiddels ervaren dichters zijn. Na een korte introductie van het onderwerp – het naderende afscheid van de basisschool – gaan ze direct aan de slag. De een begint met een woordspin, de ander schrijft direct een paar regels op. Sommigen werken alleen, anderen bespreken hun ideeën. Na hoogstens tien minuten is het voorleestijd. De sfeer is ongedwongen en enkele gedichten worden spontaan ontvangen met applaus. 'Ik geef niet meteen commentaar', vertelt Arjen. 'De gedichten die de kinderen zelf de moeite waard vinden, schrijven ze op in een speciaal gedichtenschrift. Vooraf komen ze vaak naar mij toe en dan kijken we samen hoe het gedicht nog sterker kan worden, bijvoorbeeld door de overbodige woorden te schrappen.' Uiteindelijk moeten er na twee jaar tussen de vijftig en honderd gedichten in ieder schrift staan. De kinderen zijn vaak erg trots op hun werk. 'Als je ze jaren later terugziet, blijkt vaak dat ze twee dingen hebben bewaard: het schriftje met seksuele voorlichting en hun gedichtenschrift.'

Dichten met kleuters

Regelmatig mogen de leerlingen van groep 8 een gedicht schrijven met de kleuters. Elk kind van groep 8 haalt een kleuter op en zoekt met hem of haar een rustig plekje. Een feest voor beide partijen! De groten vinden de kleintjes schattig. De kleintjes genieten op hun beurt van de aandacht die ze krijgen. Vooraf geeft Arjen zijn leerlingen een thema mee. Daarover voeren de kinderen met 'hun' kleuter een gesprek. Het thema 'groot en klein' roept bijvoorbeeld vragen op als: 'Ben jij groot of klein?' en 'Welke grote mensen en dingen ken jij?' De kinderen van groep 8 schrijven de uitspraken van de kleuter zo veel mogelijk letterlijk op en na afloop ordenen ze de uitspraken op zo'n manier dat er een gedicht

ontstaat. Met het uitgetypte gedicht gaan ze vervolgens weer terug naar de kleuter. Dan volgt de tweede fase van het proces. De kleuter hoort zijn eigen gedicht terug en mag er een tekening bij maken.

In de derde fase maken de leerlingen uit groep 8 er met een watervaste stiften en ecoline een echte dichtposter van. De ouders van de kleuters kunnen vaak niet wachten om dit kunstwerk van hun kind mee naar huis te nemen. Maar eerst worden de dichtposters ingelijst en een tijdje opgehangen in de school. Zo ademt de school poëzie.

